

villie eller Mangel paa Sparsommelighed. Arbejdsomhed og Sparsommelighed er nu en Gang Egenskaber, som jeg tror i meget ringe Grad paavirktes af Moralprædikener, det er Egenskaber, som derimod i allerhøjeste Grad paavirktes af de Samfundstilstande, som Befolkningen lever under. Og jeg tror, det gælder i ganske særlig Grad en Befolkning som den danske, idet jeg er overbevist om, at den af Naturen er baade arbejdsom og nøjsom. Skab gode Kaar for Arbejdet, saa bliver der arbejdet og arbejdet godt, skab Forhold, der opfordrer til Sparsommelighed, Forhold, som gør, at det enkelte Individ har Følelsen af, at der er Maal, som kan naas gennem Sparsommelighed, saa bliver der sparet i et Folk.

Jeg er af den samme Opfattelse, som mange andre ærede Medlemmer har givet Udtryk for her under Finanslovbehandlingen: at der ikke er nogen Ting, der er i den Grad medvirkende til at fremme Sparsommeligheden og Arbejdsomheden som det at give saa stor en Del af Befolkningen som muligt Udsigt til en Gang at kunne komme i en selvstændig Stilling, faa et selvstændigt Hjem. Og jeg tror ogsaa, det er indlysende rigtigt, at i et Landbrugsland som Danmark maa Bestræbelser i denne Retning bygge paa dette at skabe en anden Jordfordeling, efterhaanden som Befolkningen vokser. Jeg tror, man kan sige, at allerede før Krigen var der meget forsømt i denne Retning. Allerede i den sidste Fjerdedel af det 19de Aarhundrede var Forholdene saaledes i dansk Politik, at meget blev forsømt i Retning af at ændre Jordfordelingen saaledes, som den store Befolkningstilvækst gjorde det nødvendigt. Meget blev forsømt, som vi endnu maa lide under. Allerede før Krigen var en Landboreform stærkt paakrævet, men den Stilstand, som paa dette Omraade har hersket under Krigen, har jo, som ogsaa andre har udtalt, bevirket, at der nu maa handles ganske anderledes hurtigt og maaltbevidst i denne Sag, end det havde været nødvendigt tidligere.

Et enkelt Tal vil illustrere dette meget bedre end mange Ord. I de 6 Krigsaar har Fødselsoverskuddet i Danmarks Landdistrikter været 160 000. Naar man nu erindrer, at der i disse 6 Aar praktisk talt ikke har fundet nogen Udvandring Sted, at der ikke har været Adgang til eller Mulighed for Oprettelse af nye Landbrug, og naar man endvidere dertil føjer, at Industriforholdene under Krigen har været

saaledes, at Tilgang til Industrien fra de andre Erhvervsklassers Side heller ikke har kunnet finde Sted, vil man forstaa, at den Situation, vi staar i, med Rette kan betegnes, som den er blevet betegnet: som en Nødstilstand for den unge Slægt, der vokser op her.

Maa jeg i øvrigt i denne Forbindelse sige, at det jo er en ganske forkert Opfattelse, som mange har, nemlig at Industrien skulde være i Stand til at optage Danmarks Fødselsoverskud, Befolkningsoverskuddet. Jeg tror, det i Fremtiden vil vise sig at være en forkert Opfattelse. Men det har ogsaa vist sig at være en forkert Opfattelse i Fortiden. Ser vi paa Tidsrummet fra 1901 til 1911, hvor Danmarks Befolkning steg med 12 pCt., vil vi se, at den Del af Befolkningen, som var beskæftiget ved Industrivirksomheder, i den samme Periode kun steg med 9 pCt. Allerede paa dette Tidspunkt var Forholdet altsaa det, at Danmarks Industri aldeles ikke var i Stand til at optage Befolkningsoverskuddet, ja, ikke en Gang var i Stand til at optage Industriens eget Fødselsoverskud.

Det er klart, at de Forhold, jeg her har nævnt, virker i første Linie som et Slag mod hele det mindre Landbrug her i Danmark, virker som et Slag mod Husmandsstanden, mod den mindre Gaardmandsstand, mod Smaakaarsstanden paa Landet i det hele taget. Det store Landbrugs Børn har, i alt Fald i Almindelighed, i nogen Grad Adgang til Kapital og kan derved komme i Vej. Men Smaakaarsstanden, Husmandsstanden, den mindre Gaardmandsstand her i Landet — dens unge Slægt staar i Virkeligheden ganske anderledes i det, idet den i Almindelighed ikke har nogen speciel Uddannelse til at gaa over i andre Erhverv. Denne unge Slægt har med Rette kunnet vente, at der skulde blive Adgang for den til at faa selvstændigt Hjem her i vort Land.

Nu har, som det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen nævnte, den nye Jordlovgivning jo til en vis Grad virket som en Nødventil i visse Egne af Landet; men det er ogsaa gaaet saaledes, som det fra det radikale Venstre i saa høj Grad blev pointeret ved Forberedelsen af denne Jordlovgivning, at den vilde være ret betydningsløs i store Dele af Landet, at den i store Dele af Jylland ikke vilde faa nogen Art af Betydning. Jeg repræsenterer en af de Egne, om hvilke dette kan siges. I hele Viborg Amt er der i 1920 kun oprettet 11 nye Brug i Henhold til de nye